تمرین اول: آیات ۱ تا ۱۲ سوره‌ی مُلک* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

سُورَةُ المُلكِ ٣٠ آیاتها

بِسمِ اللّٰهِ الرَّحمٰنِ الرَّحيمِ

تَبٰرَكَ الَّذى بِيَدِهِ المُلكُ وَهُوَ عَلىٰ كُلِّ شَىءٍ قَديرٌ ﴿١﴾ الَّذى خَلَقَ
المَوتَ وَالحَيوٰةَ لِيَبلُوَكُم اَيُّكُم اَحسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ العَزيزُ الغَفورُ ﴿٢﴾
الَّذى خَلَقَ سَبعَ سَمٰوٰتٍ طِباقًا ۖ ما تَرىٰ فى خَلقِ الرَّحمٰنِ مِن
تَفٰوُتٍ ۖ فَارجِعِ البَصَرَ هَل تَرىٰ مِن فُطورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارجِعِ البَصَرَ كَرَّتَينِ
يَنقَلِب اِلَيكَ البَصَرُ خاسِئًا وَهُوَ حَسيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَد زَيَّنَّا السَّماءَ
الدُّنيا بِمَصابيحَ وَجَعَلنٰها رُجومًا لِلشَّيٰطينِ ۖ وَاَعتَدنا لَهُم عَذابَ
السَّعيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذينَ كَفَروا بِرَبِّهِم عَذابُ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئسَ المَصيرُ
﴿٦﴾ اِذا اُلقوا فيها سَمِعوا لَها شَهيقًا وَهِىَ تَفورُ ﴿٧﴾ تَكادُ تَميَّزُ
مِنَ الغَيظِ ۖ كُلَّما اُلقِىَ فيها فَوجٌ سَاَلَهُم خَزَنَتُها اَلَم يَأتِكُم نَذيرٌ ﴿٨﴾
قالوا بَلىٰ قَد جاءَنا نَذيرٌ فَكَذَّبنا وَقُلنا ما نَزَّلَ اللّٰهُ مِن شَىءٍ اِن اَنتُم
اِلّا فى ضَلٰلٍ كَبيرٍ ﴿٩﴾ وَقالوا لَو كُنّا نَسمَعُ اَو نَعقِلُ ما كُنّا فى اَصحٰبِ
السَّعيرِ ﴿١٠﴾ فَاعتَرَفوا بِذَنبِهِم فَسُحقًا لِاَصحٰبِ السَّعيرِ ﴿١١﴾
اِنَّ الَّذينَ يَخشَونَ رَبَّهُم بِالغَيبِ لَهُم مَغفِرَةٌ وَاَجرٌ كَبيرٌ ﴿١٢﴾

تمرین دوم: هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

* ص ۵۶۲ قرآن کامل

پیام قرآنی

وَ قُلْ لَـهُـمـا قَـوْلًا كَـريـمًا

با پدر و مادر خود، با مهربانی و ادب صحبت کن.

سوره‌ی اِسراء، آیه‌ی ۲۳

با مادر خویش مهربان باش — آماده‌ی خدمتش به جان باش
با چشم ادب نگر پدر را — از گفته‌ی او مَپیچ سر را
چون این دو شوند از تو خُرسند — خُرسند شود ز تو خداوند

قاعده وقف «ـً ی»

در حالت وقف، صدای «ـً ی» را به صورت «آ» می‌خوانیم، مانند :

طُوًی ← طُوٰی

هُدًی ← هُدٰی

مُصَلًّی ← مُصَلّٰی

مُسَمًّی ← مُسَمّٰی

ـً ی ← یٰ

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان‌دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی وقف بخوانید و به ترجمه‌ی آیات توجه کنید.

۱- اِنَّكَ بِالْوادِ الْمُقَدَّسِ طُوًی ﴿۱۲﴾ سوره‌ی طاها، آیه‌ی ۱۲

(ای موسی،) تو در سرزمین مقدّس طُوٰی هستی.

۲- وَ الَّذینَ اهْتَدَوْا زادَهُمْ هُدًی سوره‌ی محمّد (ص)، آیه‌ی ۱۷

و کسانی که هدایت شده‌اند (خدا) به هدایت آن‌ها می‌افزاید.

۳- ما خَلَقَ اللّٰهُ السَّماواتِ وَالْاَرْضَ وَ ما بَیْنَهُما اِلّا بِالْحَقِّ وَ اَجَلٍ مُسَمًّی سوره‌ی روم، آیه‌ی ۸

خلق نکرد خدا آسمان‌ها و زمین و آن‌چه را که میان آن دو است، مگر به حق و برای زمانی معیّن.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱ـ هُدًی، هُدیٰ : ☐ هدایت ☐ هدایت‌گر

۲ـ اَجَل : ☐ شتاب ☐ زمان

۳ـ مُسَمًّی : ☐ طولانی ☐ معیّن

۴ـ خَلَقَ : ☐ خلق کرد ☐ خلق نکرد

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱ـ خَلَقَ اللّٰهُ السَّماواتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ سوره‌ی عنکبوت، آیه‌ی ۴۴

... ... آسمان‌ها و ... را به ... .

۲ـ هٰذا بَیانٌ لِلنّاسِ وَ هُدًی وَ مَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقینَ ﴿۱۳۸﴾ سوره‌ی آل‌عِمران، آیه‌ی ۱۳۸

این (قرآن) پیامی روشن برای مردم است و ... و پندی برای ... .

۳ـ ما خَلَقْنَا السَّماواتِ وَالْاَرْضَ وَ ما بَیْنَهُما اِلّا بِالْحَقِّ وَ اَجَلٍ مُسَمًّی سوره‌ی اَحقاف، آیه‌ی ۳

خلق نکردیم آسمان‌ها و ... و آن‌چه را بین آن دو است، ... به ... و برای ... .

جلسه‌ی سوم

انس با قرآن در خانه

قطره اما دریا

امیرالمؤمنین امام علی علیه‌السلام:

کتاب خدا را بیاموزید که بهترین سخن و گویاترین پند است*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی وقف بخوانید.

۱- قالوا ما هٰذا اِلّا سِحرٌ مُفتَرًی — سوره‌ی قَصَص، آیه‌ی ۳۶

۲- وَ یُؤَخِّرُکُم اِلیٰ اَجَلٍ مُسَمًّی — سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۱۰

۳- اَیَحسَبُ الاِنسانُ اَن یُترَکَ سُدًی ﴿۳۶﴾ — سوره‌ی قیامَة، آیه‌ی ۳۶

۴- وَ اتَّخِذوا مِن مَقامِ اِبراهیمَ مُصَلًّی — سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۲۵

فعّالیّت

هر روز مقداری از آیات ۵۲ تا ۶۴ سوره‌ی طاها را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

* کتاب نهج‌البلاغه، خطبه‌ی ۱۱۰

قالَ عِلمُها عِندَ رَبّی فی کِتـٰبٍ ۖ لا یَضِلُّ رَبّی وَ لا یَنسَی ۖ ﴿۵۲﴾ * یَنسیٰ
اَلَّذی جَعَلَ لَکُمُ الاَرضَ مَهدًا وَ سَلَکَ لَکُم فیها سُبُلًا وَ اَنزَلَ
مِنَ السَّمآءِ ماءً فَاَخرَجنا بِهٖ اَزواجًا مِن نَباتٍ شَتّیٰ ﴿۵۳﴾ کُلوا
وَ ارعَوا اَنعامَکُم ۗ اِنَّ فی ذٰلِکَ لَاٰیـٰتٍ لِاُولِی النُّهیٰ ﴿۵۴﴾ ۞ مِنها
خَلَقنـٰکُم وَ فیها نُعیدُکُم وَ مِنها نُخرِجُکُم تارَةً اُخریٰ ﴿۵۵﴾ وَ لَقَد
اَریـٰهُ ءایـٰتِنا کُلَّها فَکَذَّبَ وَ اَبیٰ ﴿۵۶﴾ قالَ اَجِئتَنا لِتُخرِجَنا
مِن اَرضِنا بِسِحرِکَ یـٰموسیٰ ﴿۵۷﴾ فَلَنَأتِیَنَّکَ بِسِحرٍ مِثلِهٖ
فَاجعَل بَینَنا وَ بَینَکَ مَوعِدًا لا نُخلِفُهٗ نَحنُ وَ لا اَنتَ مَکانًا
سُوًی ۖ ﴿۵۸﴾ * سُویٰ قالَ مَوعِدُکُم یَومُ الزّینَةِ وَ اَن یُحشَرَ النّاسُ ضُحًی ۖ * ضُحیٰ
﴿۵۹﴾ فَتَوَلّیٰ فِرعَونُ فَجَمَعَ کَیدَهٗ ثُمَّ اَتیٰ ﴿۶۰﴾ قالَ لَهُم
موسیٰ وَیلَکُم لا تَفتَروا عَلَی اللّٰهِ کَذِبًا فَیُسحِتَکُم بِعَذابٍ ۖ
وَ قَد خابَ مَنِ افتَریٰ ﴿۶۱﴾ فَتَنـٰزَعوا اَمرَهُم بَینَهُم وَ اَسَرُّوا
النَّجویٰ ﴿۶۲﴾ قالوا اِن هٰذٰنِ لَسـٰحِرانِ یُریدانِ اَن یُخرِجاکُم
مِن اَرضِکُم بِسِحرِهِما وَ یَذهَبا بِطَریقَتِکُمُ المُثلیٰ ﴿۶۳﴾ فَاَجمِعوا
کَیدَکُم ثُمَّ ائتوا صَفًّا ۚ وَ قَد اَفلَحَ الیَومَ مَنِ استَعلیٰ ﴿۶۴﴾

درس دوازدهم

جلسه‌ی اول

تمرین اول: آیات ۳۸ تا ۴۵ سوره‌ی آلِ‌عمران* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

هُنالِكَ دَعا زَكَرِيّا رَبَّهُ قالَ رَبِّ هَب لي مِن لَدُنكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً اِنَّكَ سَميعُ الدُّعآءِ ﴿۳۸﴾ فَنادَتهُ المَلٰٓئِكَةُ وَ هُوَ قآئِمٌ
يُصَلّي فِي المِحرابِ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحيىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ
مِنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَحَصورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصّٰلِحينَ ﴿۳۹﴾ قالَ
رَبِّ اَنّىٰ يَكونُ لي غُلٰمٌ وَقَد بَلَغَنِيَ الكِبَرُ وَامرَاَتي عاقِرٌ
قالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفعَلُ ما يَشآءُ ﴿۴۰﴾ قالَ رَبِّ اجعَل لي
ءايَةً قالَ ءايَتُكَ اَلّا تُكَلِّمَ النّاسَ ثَلٰثَةَ اَيّامٍ اِلّا رَمزًا
وَاذكُر رَبَّكَ كَثيرًا وَسَبِّح بِالعَشِيِّ وَالاِبكارِ ﴿۴۱﴾ وَاِذ قالَتِ
المَلٰٓئِكَةُ يٰمَريَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصطَفٰكِ وَطَهَّرَكِ وَاصطَفٰكِ
عَلىٰ نِسآءِ العٰلَمينَ ﴿۴۲﴾ يٰمَريَمُ اقنُتي لِرَبِّكِ وَاسجُدي
وَاركَعي مَعَ الرّٰكِعينَ ﴿۴۳﴾ ذٰلِكَ مِن اَنبآءِ الغَيبِ نوحيهِ
اِلَيكَ وَما كُنتَ لَديهِم اِذ يُلقونَ اَقلامَهُم اَيُّهُم يَكفُلُ
مَريَمَ وَما كُنتَ لَديهِم اِذ يَختَصِمونَ ﴿۴۴﴾ اِذ قالَتِ المَلٰٓئِكَةُ
يٰمَريَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنهُ اسمُهُ المَسيحُ عيسَى
ابنُ مَريَمَ وَجيهًا فِي الدُّنيا وَالاٰخِرَةِ وَمِنَ المُقَرَّبينَ ﴿۴۵﴾

تمرین دوم: هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

* ص ۵۵ قرآن کامل

قصه‌ی آیه ها

حضرت زکریّا و یحییٰ

لب‌های حضرت زکریّا آهسته تکان می‌خورد و قطره‌های اشک آرام بر گونه‌های او می‌لغزید. صدایی مانند آه فضای محراب را پر کرد: خدایا، فرزندی از من باقی نمانده و عمرم رو به پایان است. اکنون بیش از همه وقت احساس می‌کنم باید امانت پیامبری را به کسی بسپارم. خدایا، تو همانی که برای مریم از بهشت روزی می‌فرستی! در بهار میوه‌ی پاییزی! در تابستان میوه‌ی زمستانی! تو همانی که چشم حضرت ابراهیم را در کهن‌سالی به حضرت اسماعیل و اسحاق روشن کردی. خدایا، به من نیز جانشینی شایسته و نیکو عطا کن!

نسیم ملایمی چهره‌ی حضرت زکریّا را نوازش کرد، نور خیره‌کننده‌ای بر او تابید و صدای صمیمی و گرمی در فضای محراب پیچید: «ای زکریّا ــ اَنَّ اللّٰهَ یُبَشِّرُكَ بِیَحْیىٰ ...ــ خدا تو را به فرزندی بشارت می‌دهد که نامش یحییٰ است. او کودکی است خوب که با پدر و مادرش مهربان و خوش‌رفتار است، به کسی زور نمی‌گوید، خدا را نافرمانی نمی‌کند و پیامبر خدا خواهد بود.» این صدا، صدای آشنای فرشته‌ی وحی بود.

❊ ❊ ❊

نماز شامگاه که تمام شد، حضرت زکریّا برخاست و رو به جمعیت ایستاد. و مثل هر روز خواست برای مؤمنان سخن بگوید، ولی نتوانست. با خود اندیشید: فرشته‌ی الهی گفته است که نشانه‌ی این معجزه که من صاحب فرزند خواهم شد، آن است که من تا سه روز نمی‌توانم سخن بگویم. شادی عجیبی در دل زکریّا افتاد. در دل با خدا نجوا کرد: «خدای مهربانِ من! دل به تو سپرده‌ام. آن وعده‌ای که تو می‌دهی، بی‌شک انجام خواهد شد!» آن‌گاه حضرت زکریّا با اشاره به مردم فهماند که بروند و صبح و شب عبادت کنند.

❊ ❊ ❊

حضرت یحییٰ در آغوش پدر می‌خندید. حضرت زکریّا خم شد و گلوی یحییٰ را بوسید و زیر لب گفت : بوی بهشت می‌دهد.

همسر زکریّا با دستان لرزان خود یحییٰ را از پدر گرفت. یحییٰ در آغوش مادر شیر می‌خورد و با دستان کوچک خود، چروک‌های دست او را نوازش می‌کرد. حضرت زکریّا چشم به یحییٰ دوخت و آرام گفت : او پس از من پیامبر خداست، در کودکی به‌مقام پیامبری می‌رسد و در بزرگسالی حضرت عیسی علیه‌السّلام را یاری می‌دهد.

جلسه‌ی دوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان‌دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

آیات ۱۰ و ۱۱ سوره‌ی مریم را که درباره‌ی حضرت زکریّا و یحییٰ ــ علیهِمَا السَّلام ــ است، بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱ـ قـالَ رَبِّ اجْـعَـلْ لـی ءایَـةً

(حضرت زکریّا) گفت : پروردگارا قرار بده برای من نشانه‌ای را

۲ـ قـالَ ءایَـتُـكَ اَلّا تُـكَـلِّـمَ الـنّـاسَ ثَـلاثَ لَـیالٍ سَـوِیًّـا ﴿۱۰﴾

(خداوند) گفت : نشانه‌ی تو این است که (با این که سلامت هستی) نمی‌توانی سه شبانه‌روز با مردم سخن بگویی.

۳ـ فَـخَـرَجَ عَـلـیٰ قَـوْمِـهِ مِـنَ الْـمِـحْـرابِ

آن‌گاه (زکریّا) از محراب به سوی قومش خارج شد

۴ـ فَـاَوْحـیٰ اِلَـیْـهِـمْ اَنْ سَـبِّـحوا بُـكْـرَةً وَ عَـشِـیًّـا ﴿۱۱﴾

و به آن‌ها اشاره کرد که تسبیح کنید (خدا را) صبح و شب

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱ـ ءایَة : ☐ آیه، نشانه ☐ آیات، نشانه‌ها

۲ـ قَوْم : ☐ قوم، گروه ☐ اقوام، گروه‌ها

۳ـ بُکْرَة : ☐ صبح ☐ شب

۴ـ عَشِیّ : ☐ صبح ☐ شب

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱ـ وَ سَبِّحْ بِالْعَشِیِّ وَالْاِبکارِ ﴿۴۱﴾ سوره‌ی آل‌عِمران، آیه‌ی ۴۱

و خدا را تسبیح کن در ... و صبح.

۲ـ وَ اذْکُرِ اسْمَ رَبِّکَ بُکْرَةً وَ اَصیلًا ﴿۲۵﴾ سوره‌ی اِنسان، آیه‌ی ۲۵

و یاد کن ... ت را ... و شام .

۳ـ قالَ یا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلینَ ﴿۲۰﴾ سوره‌ی یاسین، آیه‌ی ۲۰

... ای ... من پیروی کنید از ... .

۴ـ اِنَّ فی ذٰلِکَ لَاٰیَةً لِقَوْمٍ یَتَفَکَّرونَ ﴿۱۳﴾ سوره‌ی جاثیه، آیه‌ی ۱۳

قطعاً در آن ... ای برای ... ی که فکر می‌کنند، وجود دارد.

جلسه‌ی سوم

انس با قرآن در خانه

قطره اما دریا

پیامبر اکرم صلّی‌الله علیه و آله:

هرکس قرآن سخنش باشد و مسجد خانه‌اش،

خداوند در بهشت خانه‌ای برای او بنا می‌کند*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کرده و عبارات قرآنی را بخوانید.

۱- فَاسْتَجَبْنا لَهُ وَ وَهَبْنا لَهُ يَحْيىٰ — سوره‌ی اَنبیاء، آیه‌ی ۹۰

۲- كُلَّما دَخَلَ عَلَيْها زَكَرِيَّا الْمِحْرابَ وَجَدَ عِنْدَها رِزْقًا — سوره‌ی آل‌عِمران، آیه‌ی ۳۷

۳- وَ زَكَرِيّا وَ يَحْيىٰ وَ عيسىٰ وَ اِلْياسَ كُلٌّ مِنَ الصّالِحينَ ﴿۸۵﴾ — سوره‌ی اَنعام، آیه‌ی ۸۵

۴- وَ زَكَرِيّا اِذْ نادىٰ رَبَّهُ رَبِّ لاتَذَرْنى فَرْدًا وَ اَنْتَ خَيْرُ الْوارِثينَ ﴿۸۹﴾ — سوره‌ی اَنبیاء، آیه‌ی ۸۹

فعّالیّت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۱۱ سوره‌ی حضرت محمّد ــ صلّی‌الله علیه و آله ــ را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

* کتاب اَمالی شیخ صدوق، ص ۴۰۵

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعمالَهُم ﴿۱﴾ وَالَّذِينَ ءامَنُوا
وَعَمِلُوا الصّالِحٰتِ وَءامَنُوا بِما نُزِّلَ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الحَقُّ مِن رَبِّهِم ۙ
كَفَّرَ عَنهُم سَيِّـٔاتِهِم وَاَصلَحَ بالَهُم ﴿۲﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا
الباطِلَ وَاَنَّ الَّذِينَ ءامَنُوا اتَّبَعُوا الحَقَّ مِن رَبِّهِم ۚ كَذٰلِكَ يَضرِبُ اللّٰهُ
لِلنّاسِ اَمثالَهُم ﴿۳﴾ فَاِذا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَربَ الرِّقابِ حَتّىٰٓ اِذا
اَثخَنتُموهُم فَشُدُّوا الوَثاقَ فَاِمّا مَنًّا بَعدُ وَاِمّا فِداءً حَتّىٰ تَضَعَ الحَربُ
اَوزارَها ۚ ذٰلِكَ وَلَو يَشاءُ اللّٰهُ لَانتَصَرَ مِنهُم وَلٰكِن لِيَبلُوَا بَعضَكُم
بِبَعضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فى سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَن يُضِلَّ اَعمالَهُم ﴿۴﴾ سَيَهدِيهِم
وَيُصلِحُ بالَهُم ﴿۵﴾ وَيُدخِلُهُمُ الجَنَّةَ عَرَّفَها لَهُم ﴿۶﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ
ءامَنُوٓا اِن تَنصُرُوا اللّٰهَ يَنصُركُم وَيُثَبِّت اَقدامَكُم ﴿۷﴾ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا فَتَعسًا لَهُم وَاَضَلَّ اَعمالَهُم ﴿۸﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُم كَرِهُوا ما اَنزَلَ
اللّٰهُ فَاَحبَطَ اَعمالَهُم ﴿۹﴾ ۞ اَفَلَم يَسيرُوا فِى الاَرضِ فَيَنظُرُوا كَيفَ
كانَ عاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبلِهِم ۚ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيهِم ۖ وَلِلكٰفِرينَ اَمثالُها ﴿۱۰﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَولَى الَّذِينَ ءامَنُوا وَاَنَّ الكٰفِرينَ لا مَولىٰ لَهُم ﴿۱۱﴾

درس سیزدهم

جلسه‌ی اول

تمرین اول: آیات ۵۶ تا ۶۳ سوره‌ی نَمل* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

فَما كانَ جَوابَ قَومِهِ اِلّآ اَن قالوٓا اَخرِجوٓا
ءالَ لوطٍ مِن قَريَتِكُم اِنَّهُم اُناسٌ يَتَطَهَّرونَ ﴿٥٦﴾
فَاَنجَينٰهُ وَ اَهلَهُ اِلّا امرَاَتَهُ قَدَّرنٰها مِنَ الغٰبِرينَ ﴿٥٧﴾
وَاَمطَرنا عَلَيهِم مَطَرًا فَساءَ مَطَرُ المُنذَرينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الحَمدُ
لِلّٰهِ وَ سَلٰمٌ عَلىٰ عِبادِهِ الَّذينَ اصطَفىٰ ءآللّٰهُ خَيرٌ اَمّا يُشرِكونَ
﴿٥٩﴾ اَمَّن خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالاَرضَ وَاَنزَلَ لَكُم مِنَ السَّماءِ
ماءً فَاَنبَتنا بِهِ حَدآئِقَ ذاتَ بَهجَةٍ ما كانَ لَكُم
اَن تُنبِتوا شَجَرَها ءَاِلٰهٌ* مَعَ اللّٰهِ بَل هُم قَومٌ يَعدِلونَ
﴿٦٠﴾ اَمَّن جَعَلَ الاَرضَ قَرارًا وَجَعَلَ خِلٰلَها اَنهارًا وَجَعَلَ
لَها رَواسِيَ وَجَعَلَ بَينَ البَحرَينِ حاجِزًا ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ
بَل اَكثَرُهُم لا يَعلَمونَ ﴿٦١﴾ اَمَّن يُجيبُ المُضطَرَّ
اِذا دَعاهُ وَيَكشِفُ السّوءَ وَيَجعَلُكُم خُلَفآءَ الاَرضِ
ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ قَليلًا ما تَذَكَّرونَ ﴿٦٢﴾ اَمَّن يَهديكُم
في ظُلُمٰتِ البَرِّ وَالبَحرِ وَمَن يُرسِلُ الرِّيٰحَ بُشرًا بَينَ
يَدَي رَحمَتِهِ ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ تَعٰلَى اللّٰهُ عَمّا يُشرِكونَ ﴿٦٣﴾

* اَ اِلٰهٌ

تمرین دوم: هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

* ص ۳۸۲ قرآن کریم

پیام قرآنی

اَمَّنْ یُجیبُ الْمُضْطَرَّ اِذا دَعاهُ وَ یَکْشِفُ السّوءَ

چه کسی جز خدا، دعای انسان درمانده را می‌پذیرد و مشکل او را برطرف می‌کند؟

سوره‌ی نَمل، آیه‌ی ۶۲

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

جلسه‌ی دوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این دعاهای قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

دعاهای قرآنی*

۱- رَبَّنا اَفْرِغْ عَلَیْنا صَبْرًا — پروردگارا صبر و استقامت ما را زیاد کن؛

وَ ثَبِّتْ اَقْدامَنا — و ما را در راه حق ثابت قدم نما،

وَ انْصُرْنا عَلَی الْقَوْمِ الْکافِرینَ ﴿۲۵۰﴾ — و ما را بر کافران پیروز کن! — سوره‌ی بقره

❊ ❊ ❊

۲- رَبَّنا لا تُزِغْ قُلوبَنا بَعْدَ اِذْ هَدَیْتَنا

پروردگارا بعد از آن که ما را هدایت کردی، دل‌های ما را از راه حق منحرف مگردان،

وَ هَبْ لَنا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً — و از نزد خود به ما رحمتی عطا کن.

اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهّابُ ﴿۸﴾ — که تو بسیار بخشنده هستی. — سوره‌ی آل عِمران

❊ ❊ ❊

۳- رَبَّنا ءامَنّا — پروردگارا ایمان آوردیم،

فَاغْفِرْ لَنا وَ ارْحَمْنا — پس ما را بیامرز و مورد رحمت خود قرار ده،

وَ اَنْتَ خَیْرُ الرّاحِمینَ ﴿۱۰۹﴾ — که تو از همه مهربان‌تر هستی. — سوره‌ی مؤمنون

* خوب است این دعاهای قرآنی را حفظ کنید و در قنوت نمازتان بخوانید.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱ـ اَنْتَ : ☐ من ☐ تو

۲ـ نا : ☐ ما ☐ شما

۳ـ خَیْر : ☐ بهتر، بهترین ☐ بدتر، بدترین

۴ـ قُلوب : ☐ قلوب، جان‌ها ☐ قلوب، دل‌ها

۵ـ کافِرینَ : ☐ کافران، بدکاران ☐ کافران، افراد بی‌ایمان

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱ـ وَ اللّٰهُ خَیْرُ الرّازِقینَ ﴿۱۱﴾ سوره‌ی جمعه، آیه‌ی ۱۱

و ... ... روزی دهنده است.

۲ـ فَاِنَّ اللّٰهَ لایُحِبُّ الْکافِرینَ ﴿۳۲﴾ سوره‌ی آل‌عِمران، آیه‌ی ۳۲

پس قطعاً ... دوست ندارد ... را

۳ـ اَلا بِذِکْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلوبُ ﴿۲۸﴾ سوره‌ی رعد، آیه‌ی ۲۸

بدان با یاد ... آرامش می‌یابد ...

۴ـ وَ ارْزُقْنا وَ اَنْتَ خَیْرُ الرّازِقینَ ﴿۱۱۴﴾ سوره‌ی مائده، آیه‌ی ۱۱۴

و روزی ده به ... و ... ... هستی.

قطره اما دریا

پیامبر اکرم صلّی‌الله علیه و آله:

قرآن را بیاموزید و آن را بسیار بخوانید*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کرده و دعاهای قرآنی را بخوانید.

۱- رَبَّنا اَتْمِمْ لَنا نورَنا وَ اغْفِرْ لَنا — سوره‌ی تحریم، آیه‌ی ۸

۲- رَبَّنا وَ ابْعَثْ فیهِمْ رَسولًا مِنْهُمْ یَتْلو عَلَیْهِمْ ءایاتِكَ — سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۲۹

۳- رَبَّنا عَلَیْكَ تَوَكَّلْنا وَ اِلَیْكَ اَنَبْنا وَ اِلَیْكَ الْمَصیرُ ﴿۴﴾ — سوره‌ی مُمتحنه، آیه‌ی ۴

۴- یا رَبِّ اِنَّ قَوْمِی اتَّخَذوا هٰذَا الْقُرْءانَ مَهْجورًا ﴿۳۰﴾ — سوره‌ی فُرقان، آیه‌ی ۳۰

فعّالیّت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۸ سوره‌ی جمعه را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

* کتاب کَنزُالعُمّال، ج ۱، ص ۵۲۹

سُورَةُ الجُمُعَةِ

آیاتُها ۱۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ ما فِي السَّمٰوٰتِ وَما فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ
الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيّٖنَ* رَسُولًا مِنْهُمْ
يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءايٰتِهٖ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ
وَإِنْ كانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلٰلٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ وَءاخَرِينَ مِنْهُمْ
لَمّا يَلْحَقُوا بِهِمْ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشاءُ ۚ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
حُمِّلُوا التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوها كَمَثَلِ الْحِمارِ يَحْمِلُ أَسْفارًا ۚ
بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِءايٰتِ اللّٰهِ ۚ وَاللّٰهُ لا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظّٰلِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يٰأَيُّهَا الَّذِينَ هادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِياءُ
لِلّٰهِ مِنْ دُونِ النّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿٦﴾
وَلا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِما قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۚ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظّٰلِمِينَ ﴿٧﴾
قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلٰقِيكُمْ ۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ
إِلىٰ عالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِما كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

* الْأُمِّيِّينَ

درس چهاردهم

جلسه‌ی اول

تمرین اول: آیات ۶۴ تا ۶۹ سوره‌ی یوسُف* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

قالَ هَل ءامَنُكُم عَلَيهِ اِلّا كَما اَمِنتُكُم عَلىٰٓ اَخيهِ مِن
قَبلُ فَاللّٰهُ خَيرٌ حٰفِظًا وَهُوَ اَرحَمُ الرّٰحِمينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمّا فَتَحوا
مَتاعَهُم وَجَدوا بِضاعَتَهُم رُدَّت اِلَيهِم قالوا يٰٓاَبانا
ما نَبغي هٰذِهِ بِضاعَتُنا رُدَّت اِلَينا وَنَميرُ اَهلَنا وَنَحفَظُ
اَخانا وَنَزدادُ كَيلَ بَعيرٍ ذٰلِكَ كَيلٌ يَسيرٌ ﴿٦٥﴾ قالَ
لَن اُرسِلَهُ مَعَكُم حَتّىٰ تُؤتونِ مَوثِقًا مِنَ اللّٰهِ لَتَأتُنَّني بِهِ
اِلّآ اَن يُحاطَ بِكُم فَلَمّا ءاتَوهُ مَوثِقَهُم قالَ اللّٰهُ عَلىٰ
ما نَقولُ وَكيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقالَ يٰبَنِيَّ لا تَدخُلوا مِن بابٍ واحِدٍ
وَادخُلوا مِن اَبوابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَما اُغني عَنكُم مِنَ اللّٰهِ مِن
شَيءٍ اِنِ الحُكمُ اِلّا لِلّٰهِ عَلَيهِ تَوَكَّلتُ وَعَلَيهِ فَليَتَوَكَّلِ
المُتَوَكِّلونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمّا دَخَلوا مِن حَيثُ اَمَرَهُم اَبوهُم ما كانَ
يُغني عَنهُم مِنَ اللّٰهِ مِن شَيءٍ اِلّا حاجَةً في نَفسِ يَعقوبَ
قَضىٰها وَاِنَّهُ لَذو عِلمٍ لِما عَلَّمنٰهُ وَلٰكِنَّ اَكثَرَ النّاسِ
لا يَعلَمونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمّا دَخَلوا عَلىٰ يوسُفَ ءاوىٰٓ اِلَيهِ اَخاهُ
قالَ اِنّي اَنَا اَخوكَ فَلا تَبتَئِس بِما كانوا يَعمَلونَ ﴿٦٩﴾

تمرین دوم: هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

* ص ۲۴۳ قرآن کامل

پیام قرآنی

فَاللّٰهُ خَيْرٌ حافِظًا وَ هُوَ اَرْحَمُ الرّاحِمينَ

خدا بهترین نگه‌دارنده است و او از همه مهربان‌تر است.

سوره‌ی یوسُف، آیه‌ی ۶۴

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کرده و آن را با صدای بلند بخوانید.

جلسه‌ی دوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

آیات ۳ و ۴ سوره‌ی یوسف را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ

ما بهترین سرگذشت را برای تو حکایت می‌کنیم،

۲- بِما اَوْحَيْنا اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْءانَ

با آیاتی که از این قرآن به سوی تو وحی کردیم؛

۳- وَ اِن كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغافِلينَ ﴿۳﴾

هر چند که تو قبل از این، از آن خبر نداشتی.

۴- اِذْ قالَ يوسُفُ لِاَبيهِ

هنگامی که یوسف به پدرش گفت :

۵- يا اَبَتِ اِنّي رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا

ای پدرم من در خواب دیدم یازده ستاره را

۶- وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لي ساجِدينَ ﴿۴﴾

و خورشید و ماه را دیدم که در برابرم سجده می‌کنند.

تمرین اول

معنای صحیح را علامت بزنید.

۱ـ هٰذا : ☐ آن ☐ این

۲ـ شَمْس : ☐ خورشید ☐ ماه

۳ـ قَمَر : ☐ خورشید ☐ ماه

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱ـ اَلشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ بِحُسْبانٍ ۵ — سوره‌ی الرحمن، آیه‌ی ۵

... و ... با نظم و حساب در گردش‌اند.

۲ـ وَ هُوَ الَّذی خَلَقَ اللَّیْلَ وَ النَّهارَ وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ — سوره‌ی اَنبیاء، آیه‌ی ۳۳

و او کسی است که آفرید شب و روز و ... و ...

۳ـ وَ هٰذا کِتابٌ اَنْزَلْناهُ مُبارَكٌ — سوره‌ی اَنعام، آیه‌ی ۹۲

و ... ... ی است مبارک، که نازل کردیم آن را.

قطره اما دریا

پیامبر اکرم صلّی‌الله علیه و آله:

هرکس آیه‌ای از کتاب خدا را به دیگری بیاموزد، پاداش آن آیه،

هر زمان که خوانده می‌شود، به او نیز می‌رسد.*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کنید، سپس عبارات قرآنی را بخوانید.

۱- وَ اِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ خَيْرُ الرّازِقينَ ﴿۵۸﴾ — سوره‌ی حَج، آیه‌ی ۵۸

۲- رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ اَنْتَ خَيْرُ الرّاحِمينَ ﴿۱۱۸﴾ — سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۱۱۸

۳- وَ ما عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَ اَبْقىٰ لِلَّذينَ ءامَنوا — سوره‌ی شوریٰ، آیه‌ی ۳۶

۴- رَبِّ اَنْزِلْني مُنْزَلًا مُبارَكًا وَ اَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلينَ ﴿۲۹﴾ — سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۲۹

فعّالیّت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۳۰ سوره‌ی نبأ را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید.
سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

* مُستَدرَکُ الوسائِل، ج ۴، ص ۲۳۵

سُورَةُ النَّبَإِ

آیاتُها ٤٠

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ
﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا
﴿٦﴾ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ
سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾
وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾
وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾
وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ
فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾
وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾
لِلطَّاغِينَ مَـَٔابًا* ﴿٢٢﴾ لَّابِثِينَ فِيهَآ أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا
وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَآءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ
كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِـَٔايَٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ
شَيْءٍ أَحْصَيْنَٰهُ كِتَٰبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

* مَـَٔابًا